

dajnius.
tera

(Entered at the Post Office at New York, as second class matter.)

„UNIJA“
(Weekly)

The only Lithuanian
News paper published in
New York. It has a large
circulation in the United
States and Europe.

Rates of Advertising.

One inch once \$1 00
" " half yearly 6 00
" " yearly 10 00

All communications to be
addressed to:

M. TWAROWSKI

25 Allen St., New York.

UNIJA

„UNIJA“

Iszelina kožna Subata
kasztuoja ant metu \$2 00
" puses „ 1.25

AUROPOJE

kasztuoja ant metu \$3 00

APGARSNIMAI

kasztuoja ant metu \$10.00

puses „ 6.00

už vieną siki 1 00

Gromatas praszome siust
ant vardo

M. TWAROWSKI

25 Allen St., New York

New York, Subatoje 20 d. Grudniaus 1884 m.

N 8.

Ižduotojas ir Reditojas M. Twaraukas

M 1.

Užmuszimas caro Piatro III dienoje 7 Liepos menesije 1762 m.

Piatras III wieszpatawo per 7 mene-
sius.

27 Sejos atbego Orlowas pas Dasz-
kienia su naujenu, kad kapitonas Paseka
didžiausias prieszininkas caro ira arestawo-
tas. Ka czionaj galejo darit? Paninas rejka-
lawo, kad palaukt iki ritojaus, o tuo tarpu
dasyzinot u: ka arestawojo, bet Daszkiene
ir Orlowas wysaj kitajp myslijo. Orlowas
tuojau nuwaziawo dasyzinot kas darosy, o
Daszkiene apsyiautus rudu ploszczium afi-
cieriszku bego pekszczia pas Raslawlewa,
tejpgi wiena isz ju sebra.

Ka tyktaj iszejo Daszkiene isz namu,
tuojau susytiko su pasiuntiniu, Daszkiene
kad ir nezinajo kas tajp grejtaj jojo, wienok
dasyprotejo kad taj tur but wienas isz ju
szalies, sustabde ji ir pasysake kas esanti.
Pasiuntynis tejpgi grejtaj suprato su kuomy
szniaka. Pasakie jaj uz ka ira Paseka arest-
awotas; klause tada Daszkiene pasiuntynio
ar labaj piarsygangandis? Tejp ira, atsakie pa-
siuntynis. Begk ko grejziause, tare Dasz-
kiene, pas Raslawlewa, Easunski, Czertko-
wa ir Bredichinowa ir pasakik jiem kad ko
grejziause prybutu ir Izmajlowo pulka ir
prysyगतawotu ant priemimo carienes. Pa-
skuj pasakik sawo brolij, kad asz wialiju
idant jis ko waziuotu i Peterhofa ir pasa-
kitu jaj, kad asz pagatawijau jaj pacztos
brika, ir praszau kad ko grejziause prybutu
i Petersburga, kur stowy Izmajlowo pulkas
ir tian pasyroditu, nes rejkalaj kanczuanaj
liepe kad pasyskubintu, ne turu tiek czeso,
kad parasziti gromata i ja, deltogi pasyti-
kiejus tau sziezionaj sakan kad jie ko
grejziause prybutu.

Ta pati wakara girdedama Daszkiene
murmejima zalnieri ir bijodama kad kas
neiszsyduotu, nuraszte gromata pas kame-
dyneriene carienes, kad toi nusiustu karieta
pakinkita keturejs arklejs, pas sawo pati i
Petersburga ir lieptu laukt. Paninas isz to
wysko juokiesy nesytykiedamas kad tajp
trumpa m czese galetu kas atsytykt, bet ga-
las galuj pasyrode kad Daszkiene gudresne
uz koki wira ir ka jie dare taj pirmaj geraj
ape taj apsymislijo, o apmyslijus ka padare,
taj kitas gudrauses to neiszdaritu.

Piarsyskirus jauna moteriszkie su pa-
siuntyniu sugrizo namo. Tuo tarpu krauczus
zadejo atneszt jaj paredus zalnierzskus, bet

ne atnesze, o moteryszkosse drapanose bijo-
josy kur pasyrodyt, deltogi iszsiunte sawo
tarna, o paty atsygule, wos tyktaj uzmygo,
mažu nepraejo puse adinos kada izgirdus
trenksma ir barszkejima prabudo, piarsy-
gando ir nezinajo ka darit, ant galo pama-
te kad taj buwo pasiuntinis jaunesnys
brolis Orlowo kury wirešny brolej buwo at-
siuntia dasyzinot ar ne per grejtaj butu ca-
rienia kwiest ir siust pas ja paslus.

Piarpikus Daszkiene tare: kas taj ira
per grejtaj, asz sakau kad ja nors pusiau
giwa atwezti i Peterburga bus daug geriau
ne kajp turetū papult i kalejima, o mažu
podraugiej su mumys karot ant kartawiu.
Pasakik sawo brolam kad ko grejziause
waziuotu wienas i Peterhofa.

Orlowas pry pazino uz tejsibia ka Dasz-
kiene pasakie ir pasyskubino pas brolus. Jau
na kunigajksztiene pralajdo wysa nakti ant
rupeszcziu, sunkus sapnaj ir wysoki matimaj
atejnanczio czeso rodesy jos akise!...

Tuo tarpu Aleksas Orlowas nuwaziawo
i Peterhofa. Katarina norint niekados jo ne
mate ir nepazino, bet izgirdusy jo zodzius
raginanczius i kelsona, prystojo ant to, kad
su juom waziuot. Orlowas pats wazniczijo
ir ware arklus tajp grejtaj kad tie ant kialo
puole. Cariene su sawo slugine turejo ejt
peszczios. pakol sutiko waziuojanti žmogu,
kuri tuojau Orlowas suderejo, ir tajp parwe-
ze carienia prastam wezime i Petersburga.

Jau buwo ketwirta adina po pusianak
czio kada cariene inwaziawo i miesta. Wy-
sas Izmajlowo pulkas lauke jos prybuwimo.
Paziurekime czionaj kajp maskolej daro no-
redamy apjakit žmones sawo melajs ir wi-
lejs, jie neziury i taj kad patys sawo szlo-
wia plesze, jie nesydrowy nužuditi nors ir
nekalcziausia žmogu, byle tyktaj iszpildit
sawo pykta nora, taj ju remiaslas no pra-
džiu, tur but pasyliks iki pabajgaj.

Izmajlowo pulkas žinojo kad cariene
atwaziuos i Peterburga ir wysas wajskas
laukie jos. Bet pirm- nej ji pasyrode, jau
wysiem zalnierziam buwo pasakita kad Pia-
tras III ta nakti przyzadejo užmuszt ja ir
jos sunu, isz tos priezasties turejo pabegt
isz Peterhofo. Kada Katarina pasyrode
priesz wajska, zalnierz su dydziause links-
mibe pralajdo ja i ziemiszka palociu ir ap-
szaukie ja cariene. Jokios piarszkados nebu-
wo, žmones kruwomys rinkoy ir bego prie
palociaus matit sawo carienia, o arcywisku-

pas su daugumu popu ir wandeniu szwian-
titu laukie Kazaniszkame sobore naujos
carienes. Tajp taj mialas ir begediszki dar-
baj Maskolijoj wiena iszaugsztina o kita ne
tyktaj nužiamina, bet ir smercziu (miriu)
pakoroje. Atsytykdawo taj seniau, atsytin-
ka taj ir szendie, o kas nezinajo ir ne pažis-
ta ju szelmiszku ir piktadariszku iszmislu,
tas gire ir augsztina juos.

Daszkiene kury del Katarinos daugiau-
se dare ir rupinosy negalejo per žmonis pri-
symuszt prie jos, bet kada jau prysyartino
wiena prie kitos, mielawosy kajp jaunykaj-
tis su merga susyjeja; ir kajp Daszkiene sa-
ko kad nieko mejlesnio sawo giwastije ne
turejo kajp tada besymejlaudamos bucziuo-
damosios wiena kita. „Dziaugiesy daugiau-
se isz to, kad tarp tajp daug priesziniku pa-
statit galejo ant sawo“.

Tolaus bus.

Motina ir dukte.

Apsakas E. Wicherto.

Tasa.

Ji pati užstodama wira namuose tajp
ilga czesa igawo maž-daug wiriszka pobudi
norint ji pati nepajuto tokios atmajnos. Ji
ejo drauge dirbti kožna darba, nesibijoda-
ma nej bjauraus oro. Kolek buwo mergajte
ji buwo grazi, palikusi gi moterimi ji buwo
dajli ir szauni, o dabar jos pawidalas mato-
maj ejo apwalin pecziuose ir strenose, wej-
das parudawo wasaros meta ir žiema turejo
gana swejka iszwejdeji, o pajegos jos
ranku nesiki istabino darbininkus. Ji mažaj
sznekedawo retaj kada daugiaus ne kad rej-
kejo, wisumet rusezej o tankej ir pasipuj-
kaudama. Kas su ja turejo darba, mate tuo-
jau, kad prie jos neprisinejlinsi. Geros rodos
ji neniekidawo; bet jejgu kas norejo list i
jos darbus, su tuom ji trumpaj o asztrej pa-
daridawo gala. Jejgu ji buwo liepusi ka pa-
dariti, taj ji ir žiuredawo, kad taj butu isz-
pildita. Ji mokejo suktiesi aplink jauzczius ir
arklus tajp pat kajp ape wisztas, piningus
tajp pat tajkit kajp ir juos iszlajst sawo laj-
ku. Kad rejkedawo, taj ir szaltysziuj pasa-
kidawo staczey i akis, kas buwo tiesa ir nie-
kumet neatstodawo no sawo tejsibes, nors
rejketu ejti ir i suda. Juokautiesi su tajs,
kurie jaj taresi esa artimiausejs, ji nemokejo
Duonininkaj jos bijojo; ko jie galejo rej-
kalaut, taj jie gaudawo i czesa ir pagal mie-
ra, o jejgu jie peržengdawo taj, kas jiems
buwo lejsta, ji baude juos be gajliszio. Jos

balsas sustorejo, sudronejo. Kad rudeni ir žiema, apsywikusi awinius kajlinius sawo wiro, o iietuwiszka kepure užsysta ušys ant gatwos ir ant kaklo, ji kieme liepdawo taj swetimas ja butu isz tiesu paskajtias už pati gaspadoriu.

Norint ji tajp wiriskaj pasyrodidawo bet ji neapsylej dawo nej kajpo moteriszke Troboj ji wisumet wilkejo szwarias drapanas, mielswa gelumbine wiste (szniurelka) augszciaus pilnu krucziu iki pat kaklo už sagstita, o skepetele apriesta aplink dajlej suszukuotus plaukus ir isz užpakalo suriszta i mazga. Ji wisuomet nesziojo kurpes ir apsyjuos dawo graže marga prijuoste (prikyszte, žiurkszta) o tajp pat turejo gražej aditus marszkinius. Kad apsytajsy dawo szwen. tiszkajs drabužej, ji wysas kajmynkas per ej dawo. Tik taj rukszle ant kaktos, susytraukianti wirszumi antakiu, ir szaltas žwylgis bajdidawo apžwajgitoja. Ji augino Magdute labaj rupestingaj. Del sawo kudikio ji mažiausej buwo kieta, bet ir miela motina ji dabar del jos nebuwo. Mejlawima ji lajke už nieka. Berots kada Magdute, kuri buwo gana iszdrikusi ir lajba ir ligujsze, pasyguos dawo ant galwos sopejimo arba kad ne noredawo walgit tuojau jaj liepdawo ejt gult. Ji bare dukteri retaj, bet jos ir nepaguos dawo. Užwidedama ji rupinos, kad kas kitas neisykraustitu i kudikio szirdi, bet jaj paczej nebuwo likta szirdingumu igit iszsy tikejima. Magdute galejo jaust, kad wysumet motina ira jaje ne kantena ir mielaj jos atsylenk dawo.

Tiesa pasakius ji nebuwo mielu kudikiu. Ji buwo tajp pat atkakli kajp ir jos tewas, i kuri ji buwo labaj pasyneszusy sawo iszwejdžiu, tankej užspuldawo su kietibe ant niekniekiu ir dienu dienas galejo niurzgeti ir zurnot jeigu jaj ko neduodawo. Prieg tam ji buwo sapne, sunku ja pririsztie prie wieno darbo ir daugiausej meg dawo sedet ismislijusi darž po beržu, o žiema kertej užpezkije. Bažniczios mokslinczioje ji geraj mokinosy, bet lengwiauš jaj i aminti ises dawo dajnos, kurias mergos dajnuodawo o kuriu daugumas ne pagal jos buwo klusuma, ar pasakos, kuriomys ja senute prie sawias priwylodawo. Ji galejo szelt kajp kate, kada pasyjudawo esanti užgauta, o kita siki atiduodawo drabužius nusiwikusi tam, kas jos gajlista pažadindawo. Kudlota kiemo szuni, kurio wysy neap kente už jo bjauruma, ji mielaj bucziudawo; o ta gražu szuneli, kuri motina lajkidawo widuj už taj kad jis budawo apwalitas ir sargus, ji arzino wysajp kajp. Sawo pusriczius ji atiduodawo begediszkieš žwirb. lams, o karwelams pabert lasala ji mažne kasdien užmirsz dawo. Su wajkajs susiedu ji nemokejo siaust, o su wargužiu mergitia, kury mito pakareziuj patajkajs no pietu, ji i sawo szirdi uždare. Ja isz pat mažu dienu iszlapino. Wiskas sukusy aplink ja, kajp jaj turejo rodities, o paskaj ji ne no wieno girdejo gana tankej, kad ji wiska no motinos pawaldis, ir kada norint daris tajp kajp neres, o labiausej troboj iszintiminku (duonininku). „Kad tu gaspadinausy, taj mes su-

sykauksiamie geru dienu — Tu ne užmirszi, kas Luwo tawo tewas ir isz kur pacena ta žeme.” Magdej motina gma tiko, bet ji susyartint su ja negalejo. Jos szaltumas, numanumas, jos blajwus žodis ja lajkidawo no tolo. O taj da daugiaus, kada ji ugterejo. Dabar jau ji buwo suaugusi i 13 miatu.

Žmona Urte nej mislite nemislijo, ka rejketu darit, kad taj wis patajsi. Ir ji niekumet negejdaudawo kad wiras jos dar butu giwas arba kad ji kita wira turet, o wienok ji galejo kajp kada jausti sawo wieniste. Taj ja pikindawo. Jos rustumas turejo kožna atstumti, kas turejo su ja darba. Kitoms gaspadrnems ji iszsyrode pujki ir iszdydele; berots ji kantrej ir gajlistingaj nenoredawo klausyties jo skundas ant na minio barnio ar ant rautiniu su wajka s. Ja už taj wadino „Pikeziurna”, „Piktoji”. Isz to ji berots juokdawosy. Bet nuoszirdaus džiugumo ji neturejo nej isz sawo dukters.

Atsytiko kad tolimas giminajtis isz motinos puses atejo i Aszpurtelus ir apsygiweno jos namuose. Jonas Kalwajtis buwo da 25 miatu wajkis, bet jis elgesy tajp nomoungaj kajp 40 miatu žmogus ir turejo isz blizkusy wejda kajp kad blizkszle sergant mergajte. Jis lajkidawo galwa nulenkias ir itraukias i peczius; jis judedawo isz lengwo snekedawo apsymislijas, plaukaj buwo ant kaktos nusysweria. Bet kada jis atwerdawo akis gilej lindanczias apaczioje sulinkusio kaulo akiu duobutes, taj jos ugingaj žibedawo kajp kad isz gilumos tikios sodžetkos (alkos). Jis dewejo jeke isz plonos melinos gelumbes, i kuria buwo isiuta laug guziku, aplink kakla turedawo aprajtias geltona szilkine skepetele, žemaj ant krutines sumegzta, kelines isz juodo zomszias ir skribele su siaurajs brilejs toli atsmaukta wirszum kaktos, kajp pas wisus graželnikus tarp jaunu pasyturincziu lietuwiniku; bet metias aki kožnas tuojau galejo matit, kad jo mislis buwo atitolintos no tu pawirszutinizsku dajgtu. Kad jis buwo labaj gražus wajkinas, jis tikraj kad pats to nežinojo.

Jis sakes turis kelis tukstanczius dorolu ir norias matit ar „jis del sawias nieko nerat”. Bet jis nesyskubinas; jis berots buwias gaspadorium, bet geriausej jam esa but ne pririsztu ir sedet prie knigos. Jis taresy sawo wiengencziams da kajp nors padarit ka gero. Buwo wasara kada jis atejo. Kletis tuomet sowejo tuszczia, nes jawaj buwo su wartoty. Isz lauko po lapiniu stogu palipias kelus trepus augsztin, iejni i graže trobele su baltomys medinemys sienomys, ir ji buwo szwiesi, kada durys stowejo atwiros. Urte pastate ten lowa del Jono Kalwajczio, inesze maža staleli ir kresla ir prasze, kad jis ten giwentu, kolek jam tinka. Jaj rodos kad tejp iszpuola pagal gentiste.

Tolau bus.

Atsydusejimas.

I.

O kajp smarkej szirdi skauda,
Ir kajp gajlej akis rauda,
Kad mus' brolej szioj gadinej
Sawo kalba tajp sumine!

Kur tyk ejni, kur waziuoji,
Ir kur misli užwiloji,
Wysur rasy ta poneli,
Kurs lietuwiszka žodeli
Lajko tyktaj del apjuoko,
Nors kitajp dar neiszmoko.

II.

Man nerejk kitajp kalbeti,
Sawo kalba tyk milu!
Kas nenor sawajp szneketi,
Te-pražun, asz tam linkiu!
Nes jis jau iszsyžadejo
Sawo tewo, motinos,
Ziames, kury ji penejo—
Szwentos, senos Lietuwos.
Ak tu szwentas, galingiausias,
Mielas, amžinas Diewe,
Susymilk ant mus augszciausias
Dangiszkas tejsings Tewe!
Neduok kalbaj mus' pražuti,
Iki sziol kuria lajkej,
Wisada bet welyk buti
Skarbu tuom, kur mums dawej.
Ponelus tuos kur najkina
Sawo brolus Lietuwius,
Lietuwa te-nemajtina,
Te isz bado jie pražus!
O asz tewus wys milesiu,
Brolej, wys sakau taj jums:
Sawiszka wysur kalbesiu,
Kurlink tik likimas stums!
Sawo gente wys milesiu,
Lietuwaj tarnausiu wys;
Už tejsibe galwa desiu...
Duos stipribe Wieszpatis.
Kajp norecziau asz numirti
Sawo del senos kalbos,
Kad galeziau tuom patirti
Muas lajmingos walandos...!

(Pl. Nem. S. Kalend. 1885 m.)

✓ Nepujkaukies, mergužele,
teksis murinams.

Tykrus atsytykimas Lietuwoje.

Buwo wienas jauny kajtis, patogus ir wikras wiras. Szoko kajp monelninkas, o daj nawo lyg dydžiausia truba. Budawo kad užtrauks „Mano dalgelis”, taj ir balsas Ade lynos Patti, garsingosios Auropoje giedotojos, pasyrode tyktaj swirplo czirszkimu. Tiesa sakant, wajkinas buwo su wysu sutikias, prie iszertos ir prie iszpertos, bet ne bagas bene po bloga žwajgžde buwo gimis neturejo lajmes žnatweje.

Jam ejo kajp ir anam bajoruj, katrutikau parwaziudamas isz Szidlawos; paklaustas: „Kur, pone, weži sawo pacziute, atsake: „Pažadejan sawo prietelka i Tituwos Bernardynams”. — „Del ko-gi tajp padarej?” — Mataj, poneli, ka-gi daugiaus darysy? Neejna rankan ir gana!”

Tajpo ir musiszkiuj jauny kajcziuj tu but neejo rankan wedimas; nes prie katrutiktaj mergeles jis nuwaziudawo kožna jam sutejkie agurka ir pawajszint juodu wedaru (deszra prikimszta miežieni kruopu). Pk tokiu cziasniu nebebuwo ko a gal grižtie.

Ka-gi dare tasaj wargszas? Ar sirgo a

i nusiminima puole, ar rasi blogžodžiawo ir kejke wysa moteriszkiu gimine? Apsaugok, Dieue! Nieks isz tu dalyku nebuwo. Atstumtas no wienos jis slinko prie kitos mergajtes, bet kožnaj iszwažiudamas pasake: Nepujkaukies, mergužele, teksy murinams!

Girdedamas tuos žodžius mislijau, ka czia tas bediewis tauzija, pažadedamas musu skajscziasias Lietuwininkes. Nors ir murinaj ira žmones, wienok mes molawojame welnius juodajs kajp murinus; o szie wel iszgrožina welnia baltta, kajpo musu žmones ira. Tiesa sakant nemacziau kibszo (smajlakulnio) ir jo anatomijos (paw. zdžio ir padaro kuno) nesymokinau; del to negajedamas pasakitie, kieno czia tejsibe, sukruatau sujieszkot, isz kokios priezasties nelajmingasis jaunykajtyš mergajtemš gražoju murinajš. — Paklausykite tykro atsytykimo, kursaj stojos musu apiegardeje.

Nesenej netoli Kauno Elejonorawo walscziuje buwo iszrinktas i starszinus wienas ukininkas isz Kaniuku kiemo. Nemoke jo jisaj nej skajtit, nej raszitie, bet geraj trauke sznapsa ir smarkej dume pyпки ir godžej walge kiauszinus. Pastojas walscziaus walditoju musu wiras wisaj persymajne: eme rukit cigarutes, gere bajriszka afu ir Kijowiszka saldu wyszini, prie to del padrutinimo sawo sylu ir drauge del užlajkimo mielos swejkatos, tankiaus wartoj praneuziszka sznapsa, katro pleczka tyktaj pusanthro rublo kasztuoja. Pasakysite taj brangus geras; wienok atminkite, jog starszinas taj wis galejo. Rejk pona isz aulu pažintie.

Tajp dajlej besygdamas pritruko wargszas piningu; o besyrupindamas isz kur gautie tu, nieknieku, apske po wisa walscziu, kad wiriansibe iszdawusi paliapi ma iszrinkti isz walscziaus dajlas mergajtes ir anas iszsiusti i murinu žiame del apwez dinimo su tajs pajnodelejs. Tam ir tape pasiusti i walscziu storastos su kitajš uredininkelejs suriokti ir suwežti wisas mergajtes, o labiausej wienturtes, bagotu ukininku dukteres.

Sudna diena pasydare, kad tie bediewej eme gaudit ir sodint wežimus mergajtes. — Werke ir klyke nabagytes: „Teweli, moczute, gelbekite. neiszduokit murinams!“ O koksaj buwo werksmas ir gajlestys motinu, to ir apsakit negalu. — Wienok tarp musu sznekant, buwo ir tokiu drasuniu mergajcziu isz apsenusiu, nedajlu ir wargdieniu szlūžuninkiu, katros waziawo linksmios, ir dajnuodamos, wiena kitaj i ausis szuibžledamos: „Ka darit, sesužele durniuke? Nors ir murinas mums teks, bet tu resime wira ir nerejkes wienoms wargti.“

Tokia ejle mergajtes kajpo aweles didelam burije tape suwežtos i walscziaus rasztinicze; galais isz ju apsenusiosios mergistes stone, nedajliosios, szlūžuninkes ir neturtingu tewu dukters tape namon palejstos, o gražiosios ir bagotu tewu duktereles palajkitos rasztinicziuje. Užrasze anas ir apwejdeje, ar swejkos ir padorios moteristes tonuj.

Tewaj suraszitu mergelu matydami, kad czia ne juokaj, puole prie starszino praszidami dukteri iszgelbet no wencziawones su murinu, ir bruko jam i delmona po kelata deszimtrubliu. Ponas starszinas mejlingaj dowanas priimdamas, kožnam žadejo iszwalniti duateri, ka ir isztesejo. Wisos mergeles su didelū ju ir tewu džiaugsmu, tape namon palejstos. — Galausej starszinas juokdamasi isz lengwatikiu ukniuku gere ir ulewojo su sawo draugajš, butinaj pradejo ragauti ir Szampanjes wino.

Tuo tarpu musu s tukoriams parejo pagautines. Bene kibszas (smajlakulis), o gal ir žmogus dawe žinia ape wysus dalykus ponuj P . . . , katras buwo didej asztrus ir ne mažiaus tejsingas; szisaj pranesze wyriausybej ape tokius starszino monus. Tuojaus kajp juodwarnej susyleke wyriausybe, klausinejo, kamantinejo ir paeme kaltininkus i naga. Starszinas su jo draugajš tape i kalejima istumtas. Sukos ir pruukszcziawo tie wargszaj kajpo welnias szwentintame wandenije; wienok ne wienas isz tu juokdariu patrotyjo wysus sawo turtus ir žeme. . . .

Tas tykrasys atsytykimas ira aprejszki mu ne tyk dajšios nedoribes žmoniu, iszrinktu i wadowus ir walscziu wyresniuosius, bet ir dydelos da tamsibes musu artoju, lengwej tikineju wysiems monams. Kad musu brolej lietuwininkaj iszskirdamy isz sawo tarpo wyresniuosius neejtu po dowanomys ir sznapsu, bet sekdamy sažines pajutima wejzdetu, kad iszrinkty butu wyraj protingi, Diewo bajmingi ir geraj moka raszta, isznyktu isz ju tarpo daugel nedoribes. Pamokidinkite sawo wajkus prigimtoje kalboje, o katrie g dite skajtikite naudingas knigas ir tajkraszczius: tada žinosite, kas ant swieto de lasy, kokie ira istataj wyriausybes, ir negales byle kur jus prygaut.

Diewas te-duoda, kad musu brolej lietuwininkaj, kajpo ir Latwej, turetu sawo tajkraszczius, raszitus lietuwiszkomys skajtytiemys ir prygimtoje kalboje, kurius wira ir moteriszkes galetu skajtyt; tada per apszwietima, padoru ir wiežliba elgima, atsysesime prie wienos ugnawietes su kitomys apszwiestomys Auropos giminemys.

Mylekime wysus žmones, kokios jie ne butu wieros, gimines ir stono; nepasyniekin kime wienas kito: asz esu protestantas, ewangieliszkos wieros, taj katalikas, taj kalwinas, pyrsztajš ro lidamy; tajp nepritinka iszmiatingiems žmonems, o dar juo menkiaus tiems, kurie sakosy esu Diewo iszrinktajs žmonemys; pasyswejkiukime mejlej ir padorej; mes wysy esame wieno tewo wajkuj, ir tarp sawias brolej, o sekdamy malones ir doribes kela, galesime isz tykros sawo szirdies pragyst ana pujkija angelu giesme: „Garbe Diewuj ant augsztybes, ant žemes pakajus ir žmonems pasymegimas.“

Gužutis.

Pl. Nem. S. Kalend. 1885 m.

Naujo Jorko lietuwininkaj ir bažnyczia.

Szia wasara, 20 d. liepo menesije, buwo suszauktas susyrinkimas lietuwininku, giwianancziu Naujame Jorke ir apielinkeje. Cze buwo sutarta po ilgo ilgo giuczo iszrinkt kelata wiru, kurie rinktu piningus del lietuwiszkos bažnyczios rejkalu, o ipacej del parweždinimo kuningo lietuwininko. O kuninga parsykwiest isz Lietuwsos buwo sutarta su pagelba lenku kuningo Klimeckio. Po to susyrinkimo lietuwininkaj Naujo Jorko ilgaj ilgaj nieko negirdejo, kas ira daroma ar nedaroma del bažnyczios, nej žinojo, kiek pingu buwo lietuwininku žadeta ir jau imoketa i kasa del iszlatkimo lietuwininko kuningo. Ant galo, 16 d. gruodžio, buwo užsakytas antras susyrinkimas del bažnyczios rejkalu. Nedaug lietuwininku susyjejo, o ir pats prezidentas W. Džiankauskas ne tejkesy atejt kajp welaus iszgirdome isz priezasties namines sugajszties. Wieceprezidentams nenorint atdarit susyrinkima, kelatas lietuwininku, laukusiu no 6 adinos iki puses 9, pasyskire taj dienaj prezidentu Pr. Baczinska. Po to prasydejo szneka ape piningus. Atrokawus i 12 dorelu, kuriuos komiteetas sakes iszlejdiat ant wysokiu rejkalu, ka už paraszima praszimo i wyskupa, ant nupirkimo kelu knigu, už kortutes pakwietimo ir tt., liko kasoje 38 dol. 85 ct. Kagi su tajs piningajš dabar daryt? Wieny sake, kad rejk gražint imoketojams, bet kad jau 12 dol. buwo iszlejsta, taj perejo balsas, kad geriaus ira piningus palikt pas sekretoriu finansu iki ju daugiaus nebus sudeta. Kožna menesi — nedeldienije, po 1 dienos menesij pripuolancziame — busias susyrinkimas pas bažnyczie, ir cze busi renkamy piningaj del lietuwiszkos bažnyczios. I szita susyrinkima buwo kwiestas ir atejo kuningas Klimeckis kuri lietuwininkaj prieme su nužeminancziu juos dydelū bucziauwimu rankos, tajp kad nebaguj kuninguj sausa rankute iszputo kajp poduszkele, o keliems bucziuotojams per szirdinguma bene ir lupos tintelejo. Kuningas pasznekejo, kad lietuwininkaj negal parsykwiest lietuwininka kuninga, iki jie negales jam duoti tam tykra iszlajkima, kitajp parwežtas kuningas busias jam ir wyskupuj antkaklu. Geriaus busia, jejgu lietuwininkaj ant metu siki ar du sikiu parsyprasztu kn. Urbona Ruszkewicziu, lietuwininka, giwenanti Otije [Otis, Ind.]; ir kasztos butu ne tajp dydelos, o ir rejkalaj lietuwininku butu aprupinti. Ant to susyrinkimas ir pasybajge. Cze galecziau da tyktaj pasakytie, kad lietuwininkaj sze wasara daug smarnesni buwo, o dabar kožnas jausdamas tusztuma sawo kiszenes per bloguma czeso ar tilejo ar iszwesusej sznekejo. Ir geri noraj tur pasylikit neiszpilditi, kad mažaj centu skamba kiszeneje. — J. Szl.

Europa.

Rimas. *Dowanos Popiezius*. Tarp kitu atwaziawusiu pasažieriu i Castle Garden New Yorkie, buwo wienas kunigas isz Wap

pinger Dutsches Co. kunigas O'Keefe kurs gržo isz Rimo o per kuri atsiunte popiezius areywisukupij Philadelphios palladium, ka znoczije gawimas dydeles waldzios wyso sawo dycezijo.

Bismarkis pakiele balsa Waldistos Sajme (Rejehstage) kad jis jau ira gana sianas ir per sunku jam szendie procewot del tajp dydeles karalistes, per tiek miatu procios jau stojosy per pawalnas ir nog dydelu darbu skauda jam kautus, deltogi turetū inejt i jo padeima ir duot jam pagelbinika. t. i. sekretoriu kurs jam padetu jo darbe. Bet biednas dydelej prysygawo; jau szendie tie patys wokieczej neuszkiasdamy jo neklauso ka sziaka. Tas jo padawimas pasyliko atmestu 22 balsajs. Ziuresime ka dabar ponas Bismarkis padaris kurs tajp buwo pasysziauszinius ir tajp auksztaj sawe pasykie-las, ar atstos no tolimenes sluzbos ar ne. Jau szendie jo balsas mažaj o bewiajk nieko neznoczije. Liberolaj ale tures isz to dziaug-sma nemaža.

Akrotas wardu Carranza ejdamas isz Rotterdamo i Lisbona dydelej pasyliko paszkaditas, 11 žmoniu prygiere o 18 da isz-gialbejo.

Rimas 15 Gr. Wysuose priepilaukuose Italijo bus uzstatita karantana idant neda-lajst platinys Choleraj.

Mieste Milane wienam gieležiniam fa-brykie kur dirbo 4 tukstanczej darbiniku, pasyliko pawarity.

Turyngijo susytaria darbininkaj isz-musze wysus langus giwianime Majoro mie-sto 25 žmonys arestawojo pako nustabde su-miszima. Sumiszimas pakilo del to kad swietas darbu negauna.

Londonas 17 Gr. Parejna žine kad Louis Kossuthas, dydelys patryota Weng-ru, numire.

Amerika.

Washington 12 Grudniaus. Susyrinkimas daktaru piarstate komitetuj Washingtone rejkala uzwedimo kwarantanos, taj ira: sargibos parubežines, „pagal § 4 ir 5“ kad atej nanezius akrotus isz kur nebut sustabdit ant kieliu dieuu nedalajdzent i priepilauka amerikiszka, pakol nedatirs ar wysy pasa-zieraj swejki.

Wel pagal § 6 Kad Prezydentas Suwie-nuotu Stonu Amerikos izduotu proklama-cija i wysus urednikus o labiausej rodaj dak-taru (National Board of Health), prysa kant jem sargibia ant wysokiu atejnancziu dajgtu isz kitu žiamiu, nes ir taworuose gal but pasyslepus lyga. Joki skudurej kad ne butu atwežty isz kitu žiamiu i amerika, ir nepryimty pakol roda daktaru piaržiures ir chemicznaj datirs kad ira galema iniajst i miesta.

Philadelphia Pa. 12 Grudniaus. Szimtas cygarniku kurie dirbo pas J. Portuondo at-sytraukie no darbo izgirdia kad jem nor sumažit mokiesti.

Des Moines 12 Grudniaus. Mieste Angus sustojo dirbia 300 majneriu (anglu kasikaj) isz tos pryczinios kad jem sumažino mo-

kiesti, apore terej arba lochnyrikaj falryku tuojau pargabiano kitus i wieta senu darbi-ninku, bet szwiežiem nedalajdze dirbt se-niejej. Aporejterej užtraukie kieles kompa-nijes wajsko, bet majnerej ir kupcezej pada-we praszima i gubernatoriū kad isztrauktu wajska isz miesto, o jagu to nepadaris tada wysy su ginklajs stos prieszajs ir nerekka-lingaj parejs i kraujo pralieima.

New Yorkie iszstate Italionaj sawo wlo-ena bažniczia ant 115 uliczios, kajp duoda-sy girdet kad taj pirma bažnicze szitam mieste pastatita be darimo kontraktu arba isyskolinimo. Italianaj patis bndawojo be pamaczies Amerikonu. Kieturiolikta diena szito menesio paszwiantino areywisukupas Corriganas. (o kur lietuwinkaj New Yor-ko su sawo bažnicze? kada jie iszstatits)?

Buffalo N. Y. 15 Grudniaus. Ritamiata ape 6 adina užejo tajp dydelis szturmias kad kamynus nugrowe, ir uekuriuos ne tajp twirtus namus sugniužde, wilnis. wan lenio užlieja sklapus, o wysa Market Street užim-ta buwo wandeniu i 4 pedas, žmones neži-nojo patis kur pasydet.

Ta paczia diena, tyktaj wiena adina we-lau, wesula sujudio ažera Erie tajp, kad wilnis pasykiele i 100 pedu aukszežio, arty ažero izbudawotus namus nukiele no pama-tu, o 15 namu wysaj sugniuž le.

Erie Pa. 15 Gr. dniaus. Ir ezionaj neuž-symirszo wesula atlaukit daridama daug szkados. Ant gieležinkieto New York Pen-sylvania ir Ohio, nukiele daug wagonu no szeniu ir sudauže. Lankiszka bažnicze kury priesz kieles nedeles buwo iszwiantita, pasy-liko dydelej paszkadita.

Brooklyne sudege nesetej katalikiszkas naszlajzeziu butas. Ugnies gesintojej petni-cziroje atkasinejo griuwenas ir surado 10 la-wonu. Didumas wajku iszsyg-łbejo swejki, tiktaj tie, kurie sirgo ir patalpinti buwo pa-ciziam wirszuj gyvenimo, atrado nelaukta ir bajsu miri. . . . Isz wyso cze buwo i 780 wajku. Kilus ugnej wajkaj iszsygandia isz-lakste pusplikej su wysajs wejajs, tajp kad juos paskuj buwo sunku surast. Patuolajk jau atsyrado 621 wajkas, o nera da 150. . . . Kas-žin at daugumo kunaj wysiszkaj nesu-dege, o ju pelenus susymajsziusius su szlam-sztajs ir griuwesajs, kas beiszras. . . . Ugnis prasydejo bute, kuriame žlugta naszlajzeziu skalbia; kursztas garas, kurs kajtino sagona džiowinanczio spaustuwo (džiowintuwo) prigriebe kelata abrusu, kurie iswila ir gajzra pakele, o gal ugnis pakilo isz po ga-rinio sagono. . . . Petnicziroje susyrinko užwejzdetojaj naszlajzeziu buto, ir su padeka prieme prisisiulinima kitu labdaringu drau-giszciu naszlajzezius aprupint, iki nebus at-statytas tam tykras butas senojoje wietoje. Jau 1862 m. buwo cze gajzras; isz 240 waj-ku tuomet rado gala tyktaj du. . . . Szandie ir dwy augusios žmogistes sudege. . . .

Wilkes Barre Pa. 17 Grudniaus Ply-mouthie angliniam fabrykie Lance Colliery No 11 pryguliniecziam prie Philadelphia & Reading Co sudrebejo žiame ir daug na-mams paszkadijo, žmones iszbeginejo isz

sawo namu, nežinodamy patis kas darosy i- nežinodomy kajp sawe gialbet, nes myslijo kad wysa žiame griuwa. Giwianime Walterio Lance daug szkados tajpgi padare, ad-wiarijos ir-tangeniczius suteszkiejo, pamatas suiro ir da daugiau namu paszkaditu pasy-liko. Žiame po tajs namajs apsedo no 2 iki 3 pedu. 8 margaj ploczio ir ilgio sujudejo ir suskilejo, bajsu pro szali praejt, nes isz to-fo growus matit galy, wysam tam szmote žiames apsedo i 3 pedas. Kompaniej to fa-bryko padare szkados \$ 20000, nes wysos maszynierijos sulužo ir daug trobu sugiada, tejjogi iki pacziom Plymouthuj wysas gie-ložinkelis apsedo 2 pedas žemin o labiause tuose dajktuose kur anglu gislos turejo no 100 iki 200 pedu aukszežio, o wyskas jau po apacze iszimta.

Parižius 12 Gr. generolas Miotas tele-grapu dawe žine isz Madagaskaro kad 6 d- szito menesio po 15 minutu marszo paeme antra fiastungia (gintuwe) su 1200 žmoniu, paeme 5 armotas ir užmuszo 200 Aprikona Prancuzu tyktaj 4 buwo lengwaj pažejsti i wienas sunkej.

Depeza isz Odessos pranesza, kad Ma-cedonijo užpuola Turkaj ant krykszezioniu užmuczijo 200 ir sudiagino trys kajmus.

Parižius 12 Gr. Praejustia nedela kole- ra nusmauge 21 žmones.

APGARSINIMAI.

Redisteje UNIJOS galema gauti kniga (*Izdawmo M. Twarausko*)

Praractvos Michaldos . . . . . 25 c
Morseuszas izgulditojas sapnu. . . . . 30 c
Istorija Ali-Babos . . . . . 30 c
Isz Auropos atejo:
Auszros Kalendorius ant metu 1885 35 c
Tewynainiu giesme p.Wyturio . . . . . 15 c
Auszra ant wyso meto . . . . . 2 dol
o wienas numeris. . . . . 20 c

BALUS

Taworszczistes Broliszkos pamaczies Szwe-to Kazimieriaus New Yorkie, bus atliktas dienoje 3 Sausio 1885 m. Saloje po No. 18 ir 145 Essex Street. Ant kurio wysus. brole lietuwinkus užpraszo

KOMITETAS.

DR. M. J. B. MESSEMER,
150 SECOND AVE., bet. 9th and 10th St

Office Hours:

8-9 A. M.

12½-1½ } P. M.
7-8 }

Skajtitoju Unijos prazzau kad joki czekiu ne siustu nes tie netur jokios werte pas mane. Kas siust nor už gazieta tegu pacztoje iszima P. O. money Order (man dat pocztowy) arba registered letter, ka ne turecze jokio klapato.